

БАЛАНЫҢ КӨРСЕТКІШ ҚИМЫЛЫ

Көрсеткіш қимыл- бұл өз назарың немесе басқа адамның назарың аудару үшін қолданылатын қимыл.

Көрсеткіш қимыл сөйлеуді қалыптастырудың алғышарттарының ажырамас бөлігі болып табылады.

Көрсеткіш қимыл – бала өміріндегі алғашқы қарым-қатынас тәсілі.

Көрсеткіш қимыл- бұл қызығушылық объектіге сұқ саусақ пен қолын созу арқылы бағыттау.

Көрсеткіш қимыл 9-12 ай жасында оқытусыз, өздігінен пайда болады.

Көрсеткіш қимыл алғашқы сөздердің пайда болуынан бұрын пайда болады және ересек пен бала арасындағы вербалды емес қарым-қатынастың көрсеткіші болып табылады.

Көрсеткіш қимылдың болмауы 1,5 жасқа дейін немесе бала анасының қолын көрсеткіш ретінде пайдалануы— бұл қауіп дабыл. Уақытты жоғалтпаңыз, мамандарға хабарласыңыз!

Көрсеткіш қимылдардың екі түрі бар:

- қалаған нәрсені алу үшін көрсеткіш қимыл
 - «Мен қалаймын...»;
- сұхбаттасушысының назарын аудару мақсатында көрсетілген қимыл.
 - «Қараңыз...»

Егер сіздің балаңыз көрсеткіштік қимылды қолданса, онда ол өзі үшін қажетті затты бөлектеуді және оқшаулауды біледі, бұл сөйлеудің алдында дамуы.

Көптеген балалар 8-9 айдан бастап саусақпен көрсетеді, егер оны алғысы келсе дәл сол сәттен балаларда былдырлау пайда болады.

Көрсеткіш қимылды қалай қалыптастыруға болады?

Жағдайға үйрету.

- Егер нәрестеге бірдеңе қажет болса, сіз оның саусақтарын бүгін, көрсеткіш қимыл арқылы қажетті затты оған қолдың ұзындығында ұстаңыз, сонда сұқ саусақ затқа тигізіп, сол затты атаңыз. Баланың бір нәрсеге қарап тұрғанын байқаған сайын осы әрекеттерді қайталаңыз.
- Баланы тамақтану кезінде үйретіңіз. Оған өзіне ұнайтын нәрсені және ұнамайтын тағамды ұсыныңыз. Мұның мәні-бала өзі жейтін тағамды, саусақпен көрсетеді.
- Суреттерге нұсқау. Баланың алдында сіз бірқатар суреттерді орналастырып сұрайсыз – "Мысық қайда?». Және баланың қолы арқылы бүктелген қимылмен суретті көрсетіңіз.

Мұндай оқытуды "қызықсыз" болдырмау өте маңызды –екеуінің үшін де қызықты ойын болуы қажет.

Баламен өзара әрекеттесу фактісінде табиғи түрде әрекет етуге тырысыңыз, қуанышыңызды білдіріңіз.

Сонымен қатар сіз балаға басқа адамдармен қарым-қатынас жасау- бұл құнды және жағымды тәжірибе екенін үйретесіз.

Егер балада 2 жасында көрсеткіш қимыл болмаса, немесе ол оны сирек пайдаланса, бұл ештеңені білдірмейді. Осындай жағдайда: Баланы маманға көрсету керек.

- Көрсеткіш қимылдың болмауынан басқа, ол сөйлемейді немесе өте нашар сөйлейді.
- Заттарға қызығушылық танытпайды және сіздің назарыңызды аудартпайды.
- Сіздің бұйрықтарыңыз бен сөздеріңізді түсінбейді, белгілі бір әрекеттерге жауап ретінде (қуану, күлу, жылау) сияқты жеткілікті эмоцияларды көрсетпейді.
- Ол құрдастарымен, ересектермен немесе ата-аналармен байланысқа түспейді немесе өте сирек түседі.
- Әр түрлі заттармен ойнауда қиындықтар туындайды.
- Сіздің сөзіңізді бен сұрақтарыңызды түсінбейді.
- Жиі және себепсіз ашушандық ойнау және сурет салу барысында, заттармен өзара әрекеттесу кезінде болады.
- Ол кез-келген бейтаныс ортада немесе бейтаныс заттармен байланыста болған кезде қобалжып, ашуланады.

Маңызды!

Көрсеткіш қимылын қолдану, баланың белсенді сөйлеудегі дамыту процесін **төмендетеді.**

